

KATALIKAS

Savaitinis Laikraštis Pašvestas Reikalams Lietuvių Katalikų Amerikoje.

No. 48

Chicago, Ill., 25 d. Lapkričio (November) 1909m.
ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JAN. 25, 1899 AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL. UNDER ACT OF MARCH 3, 1879

Metai XI

Politiškos Žinios.

Rusija.

Aplink Dumą.

Prasidėjus sesijai, yra protis rinkti ir naują Dumos prezidiumą (pirmininkus). Kuone visos vidurinės Dumos partijos sutinka rinkti Dumos pirmininku vėl Chomiakovą. Daugiau ginčų ir kėblumo bus dėl Dumos pirmininko pavaduotojų. Baronas Mejendorfas atsisako nuo tos vietos visiškai. Kai kurie spalnininkai su pačiu Chomiakovu sutinka, jog teisinga būtų kad vienas pirmininko pagalbininkas būtų iš opozicijos, ir kalba apie Jefremovą, bet vidutiniai dešinieji su Krupenskiu sakosi tebealsusią tikslai už spalinininką, jokiu būdu už opozicijinį atstovą. Dauguma Debenori, kad vyresniuose Dumos raštvedžio pagalbininku būtų Zamislovskis. Spalinininkai Zamislovskio vieton žada statyti Miklajevą (vid. dešin.). Dauguma, žinoma, Dumos prezidiumo narių paliks senieji.

Dumininkai kalba, kad spalinininkų vadas Gučkovas, pasikalbėjęs su Stolypinu, visomis keturiomis stengsis užlaikyti senąją spalinininkų ir vidutiniųjų dešiniųjų Dumos didumą. Kad ją užlaikytų, Gučkovas žadą daug kame nusileisti dešiniams.

Valstiečių pirmininkas Čelviševs valdiškai pranešė Chomiakovui apie tos grupos susidarymą ir pats supažindino Chomiakovą su valstiečių grupos užduotimi. Chomiakovas truputį susiraukęs; jis bijas, kad savitovai valstiečių grupą nesukeltų Dumoje luomininkų skirtumų ir nepavirstų į luominę organizaciją.

Valstiečių grupa sutarė balsuoti prieš Eulogijaus sumanyimą, kad ir vietinė dvasiškijsa būtų renkama į žemės tvarkomą komisijas.

Gruzinių baznyčia.

Kaukazo gyventojai gruzinai, kitą kartą gera valia pasidavę Rusijai, susirio tuomet ir dvasiškijsai su stačiatikių Baznyčia, išsilygdami sau tik dvasiškuose reikaluose autonomiją, t. y. savarankumą. Tačiau sinodas vis daugiau ir daugiau stengiasi paveržti gruzinų savo įtekmei. Dėlei tos priežasties, sako, gruzinai nori susijungti su Katalikų Baznyčia, vadinas, pripažinti Romos popžiaus viršenybę, tik tai, kad jiems palikta būtų jų kalba pamaldose, jų apeigos ir leista būtų rinkties sau kai pir patriarchą.

Provokatorių vargai.

Paryžiaus revoliucionierius Burcevas vis nurodo ir nurodo naujus provokatorius, kad žmonės jų saugotys. Ir jie labai neturi kur dabar nei dėti: kiti bėga užsienin, bijo dani revoliucionierių keršto. Kiti bando ginties nuo daromųjų jiems užmetimų, arba turi drąsą čia pasilikti. Vienas

pastaruoju laiku Burcevo išduotas provokatorius — tai kažin-koks žydas Rozenbergas. Jisai dar tebesimokė Peterburgo muzikos akademijoje. Kiti jo draugai, studentai, sužinoję, kad jisai šnipas ir provokatorius, reikalauja dabar, kad jisai iš akademijos pasisalinėtų.

Anglija.

Anglijos visos kunigaikščiūtes apnyko neramybė, o gal laimingai viltis — nes tenai dabar viešis jaunas Portugalijos karalius Manuelius, o nukeliasies iškoti sau žmonos.

Jis yra labai patogus vaikėzas, pertat ir nestebėtina, kad visos jaunos kunigaikščiūtes apie jį dabar tik ir sapnuoja.

Ir jos nežino, katrą jų dabar laimė sutiks, katrai tasi jaunas valdovas paduos ranką.

Visa Anglija galvoja ir stengiasi atminti, katrą čia bus Portugalijos karaliene, vienok ligšiol niekam nieko dar nežinoma. Be abejonės karalius Edvardas, budamas geru ir atsakančiu piršliu, jau Manueliui tur paskyręs vieną iš savo giminių, tačiau visgi reikia sutikmės paties Manueliaus.

Karalius Edvardas, girdima, jam parinkęs karališko kraujo kunigaikščiūtę Aleksandrą, kuri norinti likties karaliene, bet jei Manueliui ji nepatiksianti, tai karalius Edvardas jau leisies eiti už markizo Staford, arba už kokio bent lordo.

Taippat į Portugalijos karaliene kandidatėmis perstatiuose admiralu Battenburgo kunigaikščio Liudviko dukte, Liudvika, turinti 20 metų. Kalbama taip pat plačiai, kad į karalienės kandidatę tinkanti ir jauna kunigaikščiūtė Mand of Fife.

Visos tos kunigaikščiūtės jaunos ir patogios. Kunigaikščiūtė Aleksandra, kuriai regis, teks būti Portugalijos karaliene, turi 18 metų. Ji labai rami ir tvirtai prisirišus prie anglų baznyčios, o juk išėjus už Manuelio turės priimti katalikystę. Bet, sakoma, visgi ji sutiksianti tai padaryti, kuomet ją ims kalbinti karalius Edvardas.

Pietinė Amerika.

Nicaragua'os revoliucionieriai, regis, ima visur viršų ant respublikos prezidento Zelaya kariuomenės. Pirmiau buta daug susirėmimų, bet pastaraisiais laikais revoliucionieriai valdišką kariuomenę taip iš visur apsupo, kad pastaroji nei iš vietos negali judintis.

Mieste Bluefields generalas Estrada, revoliucionierių vadas įkurė provizoriską valdžią ir kasdiene jis su savo šalininkais darosi vis tvirtesniu. Įkurta jau ir teismai ir visokie valdiški reikalai atliekama kuogeriausiai.

Provizoriskon valdžion išrinkta valdininkai iš geriausių ir žymiausių piliečių nuo Atlantiko pakraščiu. Jungtinių Amerikos Valstybių reikalams tuo neužkenkiama neikię.

Prezidento Zelaya kariuomenė uždaryta Greytown ir iš tenai negali judintis. Revoliucionierių vadas, gen. Chamorro, pasitaisęs visokius valdiškos kariuomenės atakus atremti.

Visas pakraščiu laivynas randasi revoliucionierių rankose. Laivais apaugojama uostai ir tuo būdu neleidžiama iš pusės jūros generolui Toledo su sava armija eiti pagalbon apgulėti Greytowne. Sausžemiui, jūros pakraščiais, negalima kariuomenei maršuoti, nes kasdiene lija, visos žemės vietos užemtos.

Taigi Zelaya'o kariuomenė negali sugrįžti į krašto vidurį, nes generalas Chamorro užstoja jai kelią išilgai upės San Juan.

Pertat revoliucionierių pergalė jau visai artima, juo labiau, kad tarp valdiškos kariuomenės platinasi epidemija.

Be to prezidentui Zelaya pasitaikė dar viena nelaimė.

Jo kariuomenė paėmė nelaisvėn du Jungtinių Amerikos Valstybių piliečių, L. Grace ir L. Cannon, kuriuodu buvę revoliucionierių eilėse, ir prezidentas abudu liepė sušaudyti, nežiurint Jungt. Valst. pasiuntinio užsiostijimo. Taigi dabar Vašingtono valdžia į tenai pasiuntė du šarvuociu ir karas kabo kaip ant plauko. Bet pirmiausia nuo Zelaya laukiama pasiteisinimo.

Argentina.

Mieste Buenos Ayres tomis dienomis nužudyta miesto policijos viršininkas Falcon ir jo sekretorius. Juodu važiuo gatve Callao. Nežinomas ligšiol vyriškis, bet regis koks Rusijos anarchistas, staiga išsoko iš vienos vietos ir paleido bombą po važiuojančią karietą. Karieta sumalta į skiedreles, o Falcon ir sekretorius baisiai mirtinai sužeistu. Juodu tuoj paguldyta ant trotuaro ir nugabenta į ligonbutį, kur ir numirę.

Žmogžudis, atlikęs tą savo darbą, išitraukė revolverį ir šovė pats į save, vienok šuvių ji sutiksianti tai padaryti, kuomet ją ims kalbinti karalius Edvardas.

Iš tos priežasties Argentinos prezidentas Alcorta išleido papiepiam visame krašte atvėti kariškų teismus per 60 dienų. Tas padaryta dėl prasiplatinusios ten anarchistų propagandos, kuri pasiekus paskučiausios savo ribas prieš krašto valdininkus.

Be to valdžia stengiasi įvykinti atšresnius įstabus prieš ateivius, idant tuo būdu tenai panaikinti anarchistus, kurių labai daug priviso.

Anglijos Indija.

Anglijos Indijos vicekaralins, lordas Minto, andai mieste Ahmepabad kaip tik nebu-

vo nužudytas su bomba, pamesta po karieta net du sykiu. Jis važiuo miesto gatve su savo žmona, kad staiga į karietą paleista nežinia iš kur dvi bombi, viena paskui kitą.

Pirmą bombą jojantis draugas pamatė ir kardū pastumėjo šalim į smiltis. Antra mesta bomba pataikė į vicekaraliaus žmonos skėtį ir taip pat neplyšus nusirito į smiltis.

Bombi delto neplyšo, nes niekur neatsimušė į kieta daiktą. Pirm pravažiuosiant vicekaraliui ant tos pačios gatvės plyšus bomba, bet lordas Minto nepabugo ir liepė važinoti toliau, kad tuo tarpu paleista į karietą minėti dvi bombi.

Piktadariai vienok nesuimti ir nieko neareštuota. Tai gi laimingas lordas Minto, važinėdamas smiltėtomis gatvėmis.

Pernai metais Anglijos parlamentas užgyrė Indijai šokią tokią konstituciją, kuri įgavus jau galę nuo pereinio Lapkričio. Pagal naujos tos konstitucijos ir indusai bus prileidžiami krašto valdyme.

Taigi dabar Indijos vicekaraliaus taryba užuot 126 sąnarių, susidės iš 350 sąnarių.

Nauja taryba, arba taip vadinamas Indijos parlamentas, busias susauktas į posėdžius ateinančiais metais, Sausyj.

Turkija.

Naujo Turkijos parlamento antrasis posėdis andai jau atidarytas pačiu sultanu su nepaprastomis iškilmybėmis.

Sosto kalbą perskaitė didysis veziras Hilmi pašas. Kalba daugiausia palytėta viduriniai Turkijos dalykai, kurių labai daug atsirado, pavarius nuo sosto Abdul Hamidą, tą baisiausią šios gadinės kraugerį.

Kretos reikalas neišvardinta tiesios, bet regis tos salos dalykus palyti sekanti kalbos žodžiai:

„Prie nuolatinio pasistengimo saugojimo viešpatystės reikalų ir jos neužginamų teisių — valdžia laiko už pagarbos žodį užlaikyti visur tvarką ir ramumą“.

Parlamento pirmininku vėl aprinkta tas pat bei Ahmed Riza ir tai dar milžiniška balsų diduma. Viešpatystės budžetas 1910 metams parodo 22 milijonu suviršum dolerių deficito (neprieklaus).

Kuba.

Tomis dienomis Kubos kongresan valdžia įnešus savo išlaidoms budžetą 1910 — 1911 metams. Budžetą kongresui perstąję patsai respublikos prezidentas Gomez.

Iplaukos reguliariškam budžetui skiriamos apskaitoma ant 29.805.698 dol., o skiriamos dabartės sustatytam budžetui — ant 4.973.982 dol.

Tos iplaukos turi paeiti iš vidurinių krašto mokesčių.

Aplamai taigi iplaukų laukiama 34.779.549 dol., kuriuose priskaityta taippat ir 3 milijonai dolerių, kiek turi duoti pelno lioterija. Pirmiaus lioterijos pelnas buvo apskaitoma tik ant poros milijonų.

Iš Viso Pasaulio.

Bavarijos kunigaikštis-regentas Luitpold, eidamas trepiais iš savo rūmų laukan parpuolęs ir išsiskukęs sau dešinę ranką.

Vašingtone katalikiško universiteto rektorij kun. Th. J. Sheehana'ą popežius Pijus X paskyrė Vatikano Rūmų pralotu su monsignoro titulu.

Vokietijoj pereitoj savaitėj siaučius smarki vėtra su sniegu. Susisėdina telegrafu ir telefonu daugumoj vietų buvo pertraukti.

Iš Prancijos rašoma, kad ateinančiais metais atkaksis į Jungtines Amer. Valstybes ir čia apsigyvensias buvęs Venetuelės prezidentas C. Castro.

Dienraščiai iš konstantinopolio praneša, kad Turkijos valdžia leidžius Bulgarijai per Dardanelius ir Bosforą pergabenti 670 krautų dinamito.

Valdiška depeša iš Moroko Madridan praneša, kad kabylų nekurius gentis Nadore pasidavusios generolui Marina, Ispanijos armijos komendantui.

Iš Peterburgo į "Echo de Paris" rašoma, kad Rusijos finansų ministeris Kokovcev, kuris dabar atsirandantis Mandžiurijoje, pardavęs Japonijai Kinijos rytų gelžkelį už 30.000.000 rublių.

Chili valdžia nusprendė pasidirdinti sau vieną didelį kariską laivą, keturis torpedvalčių naikintojus ir dvi povandėnines valti. Sykiu tie laivai atsiesis 14 milijonų dolerių.

Rymas. Garlaivis "Maria Adalgisa" andai nugrimzdo su visa savo įgula ir 18 darbininkais, kurie važiuo dirbdinti fortus arti Brindisi. Garlaivis su visu savo smarkumu užplaukęs ant uolų.

Vokietijos inžinierius Hoffman pabaigęs dirbdinti aeroplaną, specialiaiškai paskirtą armijos tikslams. Tą aeroplaną užsakius karo ministerija. Naujo to lakstytuvo konstrukcija laikoma paslapyty.

Iš Madrido Londonan rašoma įdomi žinia. Sakoma Madrido aukštėnai oficerai pasirengę sugriauti dabartinę valdžią, apskelbti diktaturą visame krašte ir pagaliau karalių Alfonsą padaryti absoliutišku valdovu.

Nantese (Prancija) vietinė kataliki dvasiškijsa atsisako duoti išrišimą tiems gimdytojams, kurie savo vaikus leidžia į viešiasias valdžios mokyklas, kuriose, kaip žinoma, niekinama tikyba.

Lapkričio 16 dieną popežius Pijus X apvaikščiojo savo 25 metų vyskupavimo jubilėjų. Šv. Tėvas mišias atlikė savo privatiškoj koplyčioj. Ant pamaldų buvę tik popžiaus sesers, kurios paskui su šv. Tėvu ir pietavusios. Taigi jubilėjus buvę labai kuklus.

Rusijos finansų ministeris Kokovcev andai iš Mandžiurijos carui pranešęs, jog jis tenai turis dar ilgiau būti, arba net ir į Japoniją keliauti, kadangi su Japonijos valdžia dar nepasikalbėta kas link Mandžiurijos, nužudžius kunigaikštį to. Caras sutiko su tuo.

Rusijos revoliucionieriaus Čaikovskio byla — kaip rašoma iš Peterburgo — prasidėsianti 29 d. šito mėnesio civiliskame teisme. Byla busianti prie uždarytų durų. Čaikovski tuo tarpu laisvas, užstąjęs kacią.

Anglijos parlamento lordų butas pasipriešino budžetui, priimtam andai žemesniajame bute. Vardu budžeto opozicijos andai kalbėjo lordas Landsovne ir formaliskai įnešė, kad budžetas būtų atmetas. Tokiuo būdu parlamentas bus paleistas ir bus apskelbta nauji rinkimai.

Valdiškoji apskaita apie nelaimingus atsitikimus mieste Londone nuo transportinių judėjimų, pradandant nuo 1 d. Sausio ligi galui Rugsėjo, patveduoda, kad tame laike sužeis 8.743 asmenis, mirtinų atsitikimų buta 224, iš kurių 98 nuo vežimų, o visi kiti nuo tramvajų ir automobilių.

Pereitoj savaitėj popežius Pijus X priėmė audiencijon Prancijos maldininkus, į kuriuos pasakė kalbą apie katalikių persekiojimą Prancijoj. Popėžius savo kalba nurodė aiškiai, kad Vatikanas visuomet pasirengęs kariauti su Prancijos valdžia už tikybą.

Frankfurto socialistai nesėnari parengę milžiniškas antivaldiškas demonstracijas. Numaršiuota palei Bismarcko paminklą ir tenai sukauta: "Šalin Bismarckas!" "Šalin frusiški junkeriai!" Iš ten demonstrantai pasuko į policijos būstą, bet policija visus išvaikius ir kelias dešimt socialistių areštavus.

Prancijos krasos garlaivis "La Seine", plaukiantis iš Javos į Singapore, susidaužęs su anglišku garlaiviu "Onda" ir staiga nugrimzdes, o su juom nuskendę 8 oficerai europėnai, kapitonas su žmona ir 88 teitainiai gyventojai. Išgelbėta 61 asmuo. Tas atsitiko esant tirštoms miglom. "La Seine" literatiškai perskriostas pusiau tuojuo turėjo grimsti, tati nebuvo laiko ir žmonės gelbėti. Jei ne miglos, gal but daugiau išgelbėta.

Panašiai darbininkai jau šiandie aprupinami Anglijoje, o vis darlies ir Vokietijoj, bet čia visa to projekto svarba guli pradžioje. Reikia tik padaryti pradžia, nes projektas jau išdirbtas ir jis tobulus.

Darbininkams senatvėje butų geradarystės, nes nebreikėtų taip daug skursti.

Vienok darbininkai pramato tam projektui didelius Pabaiga ant 3'io puslapio.

Amerikos darbininkų reikalavimai.

Visi Jungtinių Amerikos Valst. darbininkai labai interesusojasi Amerikos Darbo Federacijos suvažiavimu, kuris tomis dienomis atsibuvo mieste Toronto, Kanadoj.

Apant daugybės nutarimų, lytinčių darbininkų reikalus, priimta vienas svarbiausias nutarimas, kuriuomi reikalaujama pas valdžią seniems atstarnavusiems darbininkams darbe mokėti emeritūrą.

Pavyzdies Europos, o ypatin-gai Anglijos, kur jau senai darbininkai iškovojo seniems darbininkams emerituras, pagaliaus padarė savo. Yra faktas, kad Jungtines Amerikos Valstybes, iš atžvilgio į savo darbininkus, bene bus užsiliskame teisme. Byla busianti prie uždarytų durų. Čaikovski tuo tarpu laisvas, užstąjęs kacią.

Emerituros, nelaiminguose atsitikimuose apdradimas ir t. p. čionai visi nežinoma.

Kol žmogus sveikas ir draudtas, turi darbdavių akyse šokią tokią vertę, o kaip netenka sveikatos, tegul pražusta amžinajame skurde; niekas jo padėjimu nepasirūpins.

Taigi buvo aukščiausias laikas pradėti bent kokią akciją tame dalyke, idant visiems darbininkams, kurie yra gerbuvio šaltiniu, apdrastui senatvėje, suteikti jiems ramybę, kuomet jie netenka reikalingų darbu speku, arba kuomet susilaukia paskirtį tam tikslui metų.

Nutarimas, koks priimtas tame Amerikos Darbo Federacijos suvažiavime, skamba, kad minėta darbininkų organizacija pradėsianti kovą ant ištisos linijos, by tik kongrese perleisti emerituros įstabus.

Išpradžios — pagal priimto projekto — apeina tas, idant Amerikos valdžia išmokėtų per metus po 120 dolerių tiems darbininkams, kurie peržengę 65 metus amžiaus, o neturį turto vertės 1.500 dolerių ir jų metinės iplaukos nedidėnes 240 dol.

Kiekvienas darbininkas, sulaukęs viršū minėto amžiaus, turėtų kreipties į karo sekretorių su neatbutiniais paripodymais, paskui turėtų but įtrauktas į emerituros knygas ir tuokart jam ligi mirčiai būtų išmokama kas metų bertainis po 80 dolerių.

Panašiai darbininkai jau šiandie aprupinami Anglijoje, o vis darlies ir Vokietijoj, bet čia visa to projekto svarba guli pradžioje. Reikia tik padaryti pradžia, nes projektas jau išdirbtas ir jis tobulus.

Darbininkams senatvėje butų geradarystės, nes nebreikėtų taip daug skursti.

Vienok darbininkai pramato tam projektui didelius Pabaiga ant 3'io puslapio.

nės dienos vaka-
elij arba parasong

! I!

cezialu.

Sintai.

S Sintai, pasi-
vilnonės ma-
klasiniu pamu-
gal naujausia
no, dideliame
ra pilnai ver-
\$12.75

kotai.

ai kotai, pa-
g madą ir la-
siuti iš gry-
materijos, su
auzalu, apra-
ir raik-sčiai, \$22, pasidu-
\$15.00

os. Stempų
ienų 10 c. pirkinis.
gag satore. Seredoms

q, kurie jums
užrašus.
FAVECKAS No. 78
AUSKA No. 15

ewing
npany

voras
AIS

Kiekvienas lenkas
o, o persitikrj, kad
vismomėi, kad ta-
udais pagerinančiais

EW."

IEDZWIĘCKI,
OLBUSZ.

Matomas sudėjimas

ma
raszo Maszina
NE CO.

Pennysylvania.
TRIBUTORS
e Randolph 2644

CZUNAS
erų ir vaikų, neaplenkiu
deikiu spūningas patri-

Chicago, Ill.

Žinios iš Lietuvos.

VILNIUS.

Vilniaus fabriku inspektoriaus padavė sumanymą įkurti vietinių fabrikančių ir pramoninkų lėšomis ligonbutį darbininkams.

Nuo rugsėjo 1 iki 15 d. š. m. gubernijoje buvo gaisrų 30, tame skaičiuje padegimų 5; nuostolių iš gaisrų priežasčių — 54.449 r. 20 k.; užmušimų buvo — 2; patįs nusižudė — 4; vaikų užmušta — 2; vogimų atsitiko 12; daiktų pavogta už 602 r. 50 k. ir gyvais pinigais — 283 r. 83 k.; arklių pavogta 15, butent: Vilniaus apskr. 3, Lydos — 2, Ašmenos — 4, Vileikos — 1 ir Dysnos — 5.

Pas Martyną Kuktą yra prijaukintas jaunas kiškiokas, kuris geriau mėgia mėsiską, ne kaip žolę. Padėjus grėta ką nors mėsisko ir žolių, tasai nepaprastas kiškiokas pirmą užgriebėsi mėsos ir, dručiai užsikandęs, tikrai kaip pasi smaguriauti — užragana kiek šviežios žolės ar kopustų.

ŽYDŲ SUVAŽIAVIMAS.

Spalių 21 ir 22 d. Kaune leista susausti žydų visuomenės veikėjų suvažiavimas. Suvažiavimą organizuoja Peterburgo prisiekusis advokatas Sliozbergas, kaip busimojo suvažiavimo biuro pirmininkas. Vilniaus žydai išsirinko atstovais Kauno suvažiavimams: d. rą Vigodskį, J. Leviną, S. Leviną, Romną ir Šeškiną. Vilniaus žydai įgaliavojo savo atstovus pakelti suvažiavime klausimą apie išbraukimą iš šaukiamųjų kariuomenės žydų jaunikaikių sąrašo, tų kurie yra kitur iškėliai ir apie valdišką žydų vardų sutvarkymą.

DELEI KUNIGAİKŠČIO BAGDONO OGINSKIO PALIKIMO.

Vienas iš turtingiausių mūsų krašto dvarininkų, kunigaikštis Bagdonas Oginskis iš Retavo, miręs šį pavasarį, paliko, kaip jau skaitytojai žino, testamentą, kuriuo dideliausio turtai pereiną visi sveltiniam žmogui — kapitonui Di-

mitruvi Vonliarliarskiui. Peterburgo apygardos rumai tą palikimą patvirtino. Bet artimieji kunigaikščio Bagdono giminės nemaną užsileisti. Vilniaus advokatas Zmačinskis, kaip įgaliuotasai tėvo pusės giminių, padavė tam tikrą pranešimą Kauno apygardos teismui; taip pat mano pasielti advokatas Strumila, kaip įgaliuotasai motinos pusės (gr. Kalinovskiu) giminių. Byla tai — ne niekai: vienų teismo mezliavų, paduodant prašymą Zmačinskiui, reikė buvo išmokėti ne daugiau, kaip... penkiolika tukstančių rublių.

ŽEMĖ PARDUODA.

„Gon. Wil.“ praneša, kad Raseinių apskr. dvarininkas Zigmantas Nielavickis pardavęs neseniai valstiečių bankui savo palivarką Šenvalaikį, apie 1000 dešimtinių. Valstiečių bankas tuojuo pargabengęs rusus. Laikraštis, primindamas, kad pardavėjas pirkęs puspagal prieš kelius metus tą ir kitus buvusius kitkart Stanevičių — palivarkus, spėja, jog Nielavickis gerokai tuo gėseftu pasipelnęs. „Gon. Wil.“ peikia tokią Nielavickio pasielgimą ir pataria dvarininkams lenkams šalinties tokių, kaip jis, žmonių, kurie pasielgimo dėlei parduoda žemę valst. bankui, kuris moka didesnes kainas, nei aplinkiniai mažazemiai valstiečiai. Visa tai gera. Tik kažin ar lygiai turėtų drasą „Gon. Wil.“ pasielkti tą dvarininką, jai gali būti parduavęs savo žemę — lenkams ateiviams.

KOKIA TOJI LENKŲ „KATALIKŲ SAJUNGA“.

Seinuose jau tretį metą, kaip gyvuoja vadinamosios „katalikų sąjungos“ skyrius. Yra tai grynai lenkiška draugija. Jos įstatų § II, skelbia, kad sąjungos tikslas esąs „stiprinti visuomenės gyvenime krikščioniškuosius supratimus: teisybės, nuosavybės, valdžios, laisvės, lygybės, ir išrodinėtų teises ir pareigas, kurios iš tų supratimų išeina“. Taip aukštuoju, grynai krikščioniškuoju rodo tikslu pasikliudamas, Seinų „Žiburys“ buvo

nerpersenai išleides atsišaukimą „katalikų sąjungos“ Seinų skyrių, kuriame aiškiai išrodčius nuoskauda daromą Seinų bažnyčioje lietuviams (lietuvių bus tenai pusė parapijos), lenkai katalikai buvo kviečiami viešai pripažinti milinėtą nuoskauda ir padėti ją pašalinti. Skyriaus valdyba, apsvačiusi tą „Žiburio“ atsišaukimą, atsakė, jog „nenorėdami pabloginti sąjungos padėjimo, kurios gyvavimas be to jau susilpnėjęs, skyriaus valdyba per posėdį, Spalių 15 d., didžiumu balsų pripažino negalimu dauktu įnešti ir svarstyti minėtojo atsišaukimo per visuotinąją sąjungos narių susirinkimą“.

Rašydamas apie tą lenkų „katalikų sąjungos“ atsakymą „Saltinis“ (No. 42) sako: „Trumpas atsakymas, bet daug jį pasako. Lenkai katalikai bijo už teisybę užsistoti. Valdyba atsakoa paduoti viešam svarstymui lietuvių atsišaukimą — esą galinti „katalikų sąjungą“ pailti. Tasa atsitikimas aiškiai rodo, kad lenkų širdyse lietuvių neapykanta taip giliai išsaknėjusi, kad teisybės supratimas yra toksai silpnas „jog patsai užsiminimas apie lietuvių guli sukelti trūksmą, vaidus, gali pagalios net draugiją sudaryti. Dabar suprantu visų bažnytinių riaušių priežastį, jų šaknis — tai amžiais išgalėjęs lenkų širdyse lietuvių panikinimas ir troškimas įsigalėti... Liudna žiūrėti į tą tautą ir jos vadus, kuri labai moka reikalauti, kad jos teisės būtų branginamos, o pati ramiai kitų teises po kojų mina...“

TELŠIAI.

Spalių 13 d. buvo atidarymas vietinės gimnazijos. Dešimtoje valandoje ryto buvo atliaktos šv. Mišios mokiniamis. Po Mišių kun. Vaitkus turėjo prakalbą, kurioje išdėstė pradžią Lietuvos apsvietimo ir tolesnį jo bėgį; paskui padėkojė pp. įrengėjams už tikrinio, jog Kristus tų ir jų darbą negal nelaiminti. Pralkabą užbaigė šiais žodžiais: „Tą mokslo darbą turime pradėti nuo šv. Kryžiaus ženklamo, tamsybių pergaletoju.“

Memoria.

SKAPIŠKIS.

Skapiskėnams pačta vežioja žydas, nemokas rašto skaityti.

Atėję atsiimti, kiemo nori, to ir pasima. Žydai tik gavus po 3 kap. nuo laiško. Daugumas musiškių dar labai nepapatę branginti svetimus lietuvių bus tenai pusė parapijos), lenkai katalikai buvo kviečiami viešai pripažinti milinėtą nuoskauda ir padėti ją pašalinti. Skyriaus valdyba, apsvačiusi tą „Žiburio“ atsišaukimą, atsakė, jog „nenorėdami pabloginti sąjungos padėjimo, kurios gyvavimas be to jau susilpnėjęs, skyriaus valdyba per posėdį, Spalių 15 d., didžiumu balsų pripažino negalimu dauktu įnešti ir svarstyti minėtojo atsišaukimo per visuotinąją sąjungos narių susirinkimą“.

Svetimų laikraščių taip pat nebranginama. Skaityti mėgstancių yra daug; bet užsimokėti mažas kas tenori. Tai gaudoa pas krasauninką svetimus numerius. O išsirašęs verčia kaltybę ant redakcijų, kad ne-reguliariškai siuntinėja. Skapiskėnams reiktų pasiamdyti žmogus, vis viena, kas jis būtų, lietuvis, žydas ar totoris, bet tik sąžiningas ir mokas pats pažinti, kam adresuoti laišškai ir laikraščiai.

SEINAI.

(Suv. gub.).

Seinų mieste yra nemažas burelis lietuvių ir Seinų parapioje, galima sakyti, didesnė pusė lietuvių; vienok bažnyčioje palaldos atliekamos lenkiškai. Dabar lietuvių pradėjo rupintis įgyti šokias tokias teises Seinų bažnyčioje. Kad palengvinus tą darbą, lietuvių padavė vietiniai „Katalikų Sąjunga“ (Związek Katolicki) atsišaukimą, kad katalikų sąjungą pripažintų čia lietuviams teisybę, jog lietuvių yra čia skriaudžiami, ir teisybę reikalauja, kad lietuvių Seinų bažnyčioje turėtų lietuviškas pamaldas.

Padavus tą atsišaukimą „Sąjungai“, pasklydo mieste visokios kalbos, kuriomis šmeiziama lietuvių; tų sėkla pasėjo lenkai endekai, ir sėkla jiems išdavė puikius vaisius? Pasistengė jie sužadinti lenkų neapykantą prieš lietuvius. Už ką?.. Užtatai, kad lietuvių, paduodami atsišaukimą, norėjo su lenkais gražiai pasikalbėti ir apsisikaityti. Kad, esant lietuvių didesnei pusei parapijos, prigulėtų turėti nors retkarčiais bažnyčioje pamaldas lietuvių kalboje. Bet kur tau! Lenkai nenorėjo to suprasti, jie stengėsi išplauti melagings žinias tarp tamsėnių Seinų lenkų, sakydami: „Broliai,

lietuvių iš mūsų nori viską išplėsti! nori jie išmesti lenkų kalbą iš bažnyčios... Nepasiduokim“. Žinoma, lenkai ir užsidegę ant lietuvių taip, kad visur, kur tik eini gatve, girdi, kaip ant kiekvieno žingsnio lenkai rugoja ant lietuvių. „Didvyriai“ jau tariasi, kaip syki gali buti ir labai brangi-namas laiškas ir labai laukiamas žinutė. Gražėsius atvirliakius ar fotografijas krasauninkai siulo by kam pirkti po 2 kap.

Maža to, kad jie pliauskia, kas tik jiems patinka ant lietuvių; bet dar geresnėmis lietuvių visuomenės veikėjams graso sulaužymu kaulų, kojų ir t. t.

Taigi „Związk“ valdyba, pasinaudodama tais miesto pliauskimais, kuriais protestuojama prieš įvedimą lietuvių kalbos Seinų bažnyčioje, ant lietuvių atsišaukimo taip atsakė: „Nenorėdami pabloginti „Związk“ padėjimą, kuris ir taip yra silpnas, jų atsišaukimo visuotinam „Zw.“ susirinkimui svarstyti negalime duoti“. Mat, jų nuomone, jai-gu per savo susirinkimą palkalbėtų apie lietuvių tai, ko teisybę reikalauja, tai turėtų net visas „Związkas“ susiurti. Ištikrųjų, gražus broliškumas! Netik nori lietuviams nieko duoti, bet nori nei kalbėti apie lietuvius... Reikia čia pripažinti endekams, kad jų čia dirva gerai išdirbta, ir šovinizmas kuopuikauisai pasėtas; jog vaisiai ant kiekvieno žingsnio matomi.

Lietuviai vis dėto dar ketina taikyties prie jų ir apiprinti juos: gal jie ir susipras ir pažirės tiešybės akimis.

Tas nesąmones, kuriomis yra visas miestas užkrėstas, reiktų butinai žmonėms išaiškinti. Žemesnieji lenkai pamatys savo tuzą — endekų darbų; gal tada atšals pradėjus butų taip, kaip kad metas kibirkščių į paraką. Lenkai butų pasiruošę mušties „gindami savo tėvynę“.

Jonas Adomiškis.

VARNĖNAI.

(Vilniaus apskr.).

Yra tai paprastas Lietuvos miestelis su didele muros baz-

nyčia ir muros klebonija. Klebonauja čia nuo š. m. vasaros kun. Juozapas Šalkauskas. Pastaraisiais laikais čia klebonauta a. a. diekono Zahorskio, paskui jo trumpai kun. Cerrano. Žmonės čia, anot buvusiuju kunigų, visi baltarusiai. Vietų vardai ir žmonių pavardės nurodo vienok, kad čia gyventa ir gyvenama lietuvių, kurie jau pamiršę savo kalbą. Prie Varnėnų bažnyčios priklauso dabar į 9.000 žmonių, jų tarpe ir b. Astravelio (Ostrowiec) parapijiečiai. Vyresnybei leidus, buv. Astravelio parapijiečiai sumanė pasistatyti sau naują muros bažnyčią pačiame Astravelyje (senoji jųjų muros bažnyčia paversta cerkve). Naujam Varnėnų klebonui kun. Šalkauskui paliepta buvo vyskupas Administratoriaus pradėti pradžią; jisai taip vikriai apsisuko, kad savo energija ir darbštumu nustebino visus. Per 2 — 3 savaites laiko jisai išgavo iš vietinio dvarininko d. r. Siciankos pas notarą viskiaus reikalingus dokumentus, kuriais tapo aprašyta Astravelio bažnyčia kelios žemės dešimtinės; su inžinieriu generolu Antanavičium parupino bažnyčios pamatams patogią vietą, vietinius žmones taip paragino prie darbo, kad jie bežiurint įtaisė naujus kapus ir prirengė visą, kas tik reikalinga buvo pašventimui pamatinio bažnyčios akmens. Spalių 7 d. š. m. rudens saulužei gražiai šviečiant, traukė traukę vieškeliais Astravelin iškilmingos žmonių procesijos su kryžiais ir veluvomis iš Varnėnų, Gervėčių ir Gudagojaus bažnyčių. Žmonių prisirinko daugybė; atvyko į 10 kunigų, kuriems dalyvaujant, tapo iškilmingai pašventi pamatinis bažnyčios akmuo ir kapai; drauge su pašventimo dokumentu tapo įmuryti pamatuose keli pinigėliai ir laikraščiai: „Viltis“, „Vienybė“, „Kurjer Litew.“, „Goniec Wil.“ ir „Przyjaciel Ludu“. Gaila, kad Komitetas neparupino įdėti baltarusių laikrašcio. Mišiose kunigai, padedant Komitetu nariams, rinko iš atvykusiųjų žmonių naujai bažnyčiai aukas. Pamaldom pasibaigus, vietiniai dvarininkai p. Siciankos dvare vaišino komiteto narius ir kitus svečius. Jei taip gerai eis pradėtas darbas ir toliau, astraveičiai gali ti-

Vaidilulis.

TAUJĖNAI.

(Ukmergės ap.).

Spalių 10 d. Trakų sodžiuje, dviejuose kiemuose buvo pavogę arklį ir drapanas. Da nežinodamas apie vagystę, urėdninkas susitiko ant kelio bernaitį, kuris užklaustas neaiškiaus davė atsakymus ir buvo sumistas. Paskiaus pasisakė esą iš Ukmergės Miceviče. Apvogtiesiems prašant, išdavė visus savo sėbrus ir pasakė, kur padėti daiktai. Arklis ir daiktai atrasta. Suminti penki, tame skaitliuje, kaip sako, žinomas vagių vadas iš Ukmergės — S. Vagius užkvietęs Mikailiunus iš Trakų. Žmonės žada nutarti išsiųsti jį iš savo tarpo.

„Vilties“ korespondencijoje iš Taujėnų pasakytą, čion mokykloje būvę nelietuviški vakarai. Netiesą. Matyt p. Skaitstutis aprašė apie tuos vakarus, nepasiteiravęs apie juos, o perskaitęs tik išlipytas afišas. Įrengėjas apskelbė afišose, jog vakarai bus mokykloje nepasiklausęs, ar bus jam užleista mokykla. Paskui, girtas atėjęs, prašė, bet mokyklon nebuvo įleistas. Vakarai buvo pasamdytoju nuo žydo bakaželėj. Pagal artisto susirinko ir publika. Nežinau, apie ką kalbėjo, nes ir būvę vakare nieko nesuprato.

Bobų ponaitis.

LENKIMAI.

(Telsių apsk.).

„Saltinio“ 1908 m. No. 49 įdėta buvo neteisinga žinia apie Simoną Daukantą. Buvo parašyta, Simonas Daukantas gimęs Ylakių parapijoje. Tai ne tiesa: Simonas Daukantas yra gimęs Lenkimų parapijoje Kalvių sodoje. Tai žiniai patvirtinti, galiu priduoti S. Daukanto gimimo metriką, užrašytą Lenkimų bažnyčios knygoje, No. 74. S. Daukantas apkrikštytas Spalių 29 d. 1793 m. altarišto kun. Simono Sopaciuskio. Krikštų tėvai buvo Jonas Numgaudis su Rozalija Norvilienė.

K. Klišionis.

„V.“

Platinkit

„Kataliką.“

Kas reikalinga mokyklai.

(Pagal E. D. Gaftov).

Visu pirma yra reikalinga, kad mokyklose vaikams būtų įdiegama vienybė, solidariskumas, bendras darbinimas, savo priedermių pildymas ir susivaldymas.

Dang yra dalykų, kurių žmogus geriau geriausia išmoka tik per suėjimą su kitais žmonėmis. Pavyzdin, tokios pirmutinės dorybės, kaip anitai: tvarkos meilė, priedermių išpildymas, darbštumas — geriausia, pačios savaimi, išiaukleja per įtekme bendro draugisko darbo, kurio nauda dirbantiems yra aiškiai matoma. Bendrą darbą galima priimti už pamatą gerai sutvarkytos mokyklos, bet ne konkurenciją. Moksleiviai — draugai, o ne priešai. Kiekvienas vaikas turi priprasti darbuotis mažos moksleivių bendrovės, kurios jis yra suariu, naudai; tokio būdu moksleivis, pabaigęs mokyklą jau mokėtų maž daug pildyti didelėje bendrovėje, viešpatijoje piliečio pareigas, ir žinotų iš savo paties patyrimo iš to, ką jam mokykloje

aiškino, kad jo paties labas daug kame priguli nuo visuomenės labo.

Todeli kad išaukleiti vienybės ir bendro darbinimosi dvasią, vertėtų parengti moksleiviams darbus arba mėginimus, kuriuose turėtų dalyvauti visi moksleiviai. Pavyzdin, Čikagoje moksleiviai pašvenčia kas savaitę 3—4 valandas bendram praktiskam darbiui: pasidalinę į kuopelės trusia su rengdami kokį — nors daiktą išrinktą pagal jų norą. Taip jie bendromis pajėgomis sutaiso spautuvėles, namus, dirbtuves, pačtas ir t. t. Šie darbai, žinomas dalykas yra mokytojų prižiurimi ir visuomet išrinkti ir atsakančiai pildomi: mokiniai visomis pajėgomis stengiasi prigulinti atlikti uždėtas ant jų priedermes.

Šis dalykas yra labai naudingas, nes vaikas, iš mažens pripratęs išpildyti tai vis, kas yra jo priederme, nekuomet ir nei jokiam darbe neatsidės ant kito, bet ką išgalės, tai pats padarys. Trečiu doriško auklėjimo principu yra susivaldymas. Susivaldymas, prisiziurėjimas paties savės beabejo yra labai

naudingas ir svarbus gyvenimie dalykas, kad žmogus mokėtų susilaikyti nuo tų ar kitų papeikimo verty, negerų pasielgimų pats per save, o ne iš baimės arba atsakomybės prieš vyriausybę ar įstatymus.

Mokyklos tikslu yra prirengti vaikai praktiskam gyvenimui, kuriame jiems reikės rūpintis bendrijos, viešpatijos reikalais, ir todėl vaikai prieš šito turi priprasti ne iš baimės prieš mokytoją, ne iš baimės peržengti jiems paskirtus įstatymus, bet iš to supratimo, kad viešas visuomenės mokyklos gyvenimas reikalauja nuo jų, idant jie patįs apvaldytų save.

„Auklėjimas, — sako vienas Amerikos mokytojas — turi užmegsti moksleiviuose teisingą draugininio gyvenimo supratimą.“ Kitas mokytojas apribuoja auklėjimą, kaip „protingą jaunuomenės įžangą pasaulinį ir gyveniman“. Moksleiviai visuomet mato tą, kas yra nuveikta jų sanitarųjų darbų visuomet istatomi esti visiems ant akių, kad visi jus matytų ir imtų iš jų sau pavyzdį. Šitas dalykas turi labai didelę įtekme ant vaiko. Tai yra

geriausias susivaldymo ir prieziuros paties savės budas, sukleikantis moksleiviu išgalė kuogeriausiai prisitaikinti prie tos kuopelės, kurioje jis yra, gyvenimo aplinkybių. Supratimas to, kad jis yra vienu iš nariu to organizmo, kad jis diškiu ar tokiu būdu atsakoa už tos drauginės gerovę, prirengta atlikti savo pareigas ir tuomi pačiu padeda jam doriškai daug daugiau išsitobulinti, negu reikalas nusilenkti prieš mokytoją ar autoritetą.

Eisime dabar toliau. Mokyklos užduote dar yra išaukleiti vaikuose savistovybę, savarankiskumą, valią, išsverme, pasistengimą davesti pradėtu darbą iki galo.

Daugelis mokytojų mano, kad svarbiausias jų dalykas yra tai prižiurėjimas mokslo ir vaikų pasielgimų. Ištikrųjų, gi didelė dalis tų dalykų turi ne mokytoju, bet mokiniams prigulėti. Amerikos mokyklose, ir stengiasi prie to taikytis, idant patįs mokiniai per bendrą darbinimosi vestų prieziurą savo pasielgimų. Todėl tenai nematyti tokios kovos tarp mokytojų ir mokinių, kuri amžiais išsiskėjęs yra pas mus.

Tenai nėra tos aštrios budrios prieziuros ir tos nuolatinės globos, kurią mės vadiname disciplina.

Teisingai patemija Anglijos poeta Tennysonas, kad: „Gerbi save, pažint save ir susivaldyti save — tai trys dalykai, kurie sutaiso pagrindą geram pasielgimui, o ne baimės mokytojo ir ne jo prieziura“.

Mokyklos dalykai reikia taip sutvarkyti, kad mokykla suteiktų vaikams kuoplačiu sį asmenišką išsipletojimą: vaiko gyvenimas mokykloje turi buti jo paprastojo gyvenimo dalia, priegtam dar sį dalį jis turi papildyti ir išaiškinti. Šio dalyko įkunijimui yra dvi priemoni: mokytojo pasišventimas vaiko reikalavimų išpildymui ir vaiko pasišventimas bendram darbiui reikalingam mokykloje. Šie dvi spėki turi susilieti ir susipint tarp savės ir tik tuomet išduos gerą ir tikrą vaisių.

Pas mažesniuosius moksleivius, pirmųjų mokyklos skyrių, labai geras daiktas yra lavinti palinkimai prie gamtos apsisreikimų. Gera yra sode, lauke, miške, prie upių, ezerų ir kitur aiškinti jiems gyvais parodymais įvairūs gamtos

dalykai, lavinti vaikuose dario meilė, prigimtas padorus atvirumas, prakilngus jausmai, gamtos gražybių supratimas. Taip pat tokio būdu lavinasi pastebėjimo dovana, supratimas iš matomų ir nematomų dalykų.

O ką apie doros lavinimą, tai reikia pripažinti, kad naudingiausia čia dauktu yra meilė viso-ko gerai ir laisvas lavinimas vaiko gabumų ir gerų palinkimų.

Iš visų yra geriausia ir reikalingiausia. Reikia tiktai sukleiti moksleiviuose pasišventimą tam darbiui, kuriuo jie užsiima, o pamatysime, kaip iš tikros širdies dirbs su didžiausiu atsidavimu.

Pamatysime, kaip patįs mokiniai atliks didelę to darbo dalį, kurį yra dabar bereikalingai užsideję ant savo pečių mokytojai. Dar mokyklai yra reikalinga, kad joje vartotų aiškiai suprantamą ir pritaikomą prie vaiko psichologijos mokymo budą. Aiškinant vaikams kokią nors dalyką, reikia butinai taip išaiškinti, kad jie patįs ne tik suprastų, bet jei galima, tai ir persitiktintų tame dalyke. Patsai iš patyrimo žinau,

kad daug geriau yra turėti po vaiką aktų tą daiktą, apie kurį jam pasakoji ir aiškini, kad jisai pats galėtų patėmyti jo ypatybes. Pavyzdin, paaiškinti vaikui, kad „ruskynė rugišti“ — geriausia duoti vaikui ruskynės paragauti, ir tegul jisai pats persitiktina, koks yra jos skonis. Arba skaitliavime supratimas apie trupmenas ir jų sulyginimą yra igaunamas per sulyginimą įvairių didumų tarp savės; šiam dalykui galima paimti obuolis ir supiaustyti į lygias dalis, sudėstę kurias mės gausime visą obuolį, o paėmę po vieną, po dvi ir t. t. — jo dalis, trupmenas. Tokiu būdu supratimas trupmenų darosi aiškiai matomu ir pasilieka atitrauktinu (abstraktisku) dalyku, kurio aiškintimas paprastuose skaitliavimo rankvedziuose yra tik keliais gana ne aiškiais ruožais pa-brėžtas.

Tai yra smulkmenos, apie kurias nereiktų nei kalbėti, bet jos yra vaikų auklėjime labai svarbios ir dažnai mokytojai tai užmiršta.

„M.“

Lietuviams!

Gyvename krašte, kuris su savo pažanga eina pirmiau kitų. Čia viskas vystosi, auga, didinasi ir tobulinasi kiekvienoje visuomenės gyvenimo rušyje nei kur kitur.

Tasai milžiniškas pažangumo judėjimas šviesiausia atsimušia presoje.

Amerikos laikraščiai stovi pirmojo eilėje už visus kitus pasaulio laikraščius su savo ypatybėmis, su informacijų gausybe ir pigumu.

Amerikos laikraščio skaitytojas, paėmęs laikraštį į rankas, mato viską, kas pasaulyje dedasi, kas atsitinka šitame krašte, žino kas veikia jo mieste, apilinkoje ir valstybėje.

Ir mes, lietuviai, esame dalimi tos pirmžengstės tų laikraščių ir mes privalome su tomis Amerikos vilnėmis plaukti, eiti su pažanga, nes pasipriešinimas gali mums atnešti pavojų. Taip kaip Amerikos laikraščiai su savo pirmynžanga daro stebėtinus dalykus, taip ir mes lietuviai privalome to kelio laikytis.

Privalome skaityti "Kataliką" ir jo išleistas moksliskas knygas, o tuokart mes įgyسیم daugiau šviesos ir pastebėsim kas pasaulyje veikia.

Laikai jau pasitaikę, kongreso nutarimai apie mūsto tarifą visas abejones nuvarė šalin. Dirbtuvių savininkai žino ko laikytis, ir pramonė pradeda eiti su visu smarkumu. Ant darbo stokos niekas nesirūstis.

Daug skolų, kokios nuo seniau pasiliko, kuomet Amerika buvo krizis, atneša išleistuvi nuostolius, dėlto, broliai lietuviai, meldžiama su tomis skolomis tuojau atsilyginti, idant laikraščiai "Katalikui" padaryti pagerinimus, kad būtų daugiau žinių ir apysakų.

Daug gauname naujų užsakytojų, gauname daug laišku, kurių nereklamuojame, kaip kad kiti laikraščiai daro, bet atsiranda taip pat lietuvių, kuriems pamišėjus apie laikraščio skolą, nieko neatsako.

Kad padaryti geresnę tvarką, maloningai meldžiama, Gerbiamųjų "Kataliko" Skaitytojų užsimokėti užsilikusią prapūtimą ir pagaliau atnaujinti naują.

Kad Gerbiami "Kataliko" Skaitytojai būtų užgandinti, darome tik dėl jų sekančias ofortas:

Kas atsilygys už "Kataliką" užtrauktas skolas, tasai gaus dovanų mūsų spaudoje knygų vertės 50c.

Užsimokėjusieji už šiuos metus pilnai, jei "Kataliką" užsisakys ateinantiems metams, ty. jei prisiū 2 dol., gaus dovanų mūsų spaudoje knygų vertės vieno dol. Knygas galima išsirinkti iš mūsų kataligo.

Kas nuo šio laiko naujai užsisakys "Kataliką" ir prisiū 2 dol. — tam laikraštis ligi Naujų Metų siuntinėjus velti ir gaus dovanų mūsų spaudoje knygų vertės 75c.

Tas dovanas garsiname tik tai trumpam laikui, dėlto tegul dabar lietuviai pasinaudoja.

Laiškus rašant ir pinigus siunčiant adresuoti:

J. M. TANANEVICZE
3244 So. Morgan St.
Chicago, Ill.

Savaitinis Kalendorius

Lapkritys 1909 m.

25 k. Katarinos panos.
26 p. Konrado vysk.
27 s. Bazilijaus.
28 N. Adventų Feliksok.
29 p. Saturno kank.
30 u. Andriejaus Ap.

Gruodis 1909 m.

1 s. Eligijaus ubag. patr.

REDAKCIJOS PATEMIJIMAI.

Jau pakaktinai esame pripratę prie to, kad kasdieną turime kur nors atsitikti bent kokia nelaimė su žmonėmis, kuri mažiau ar daugiau aukų su savimi nuvelka iš šio svieto. Vienok tasai liudnas ir butinas "pripratimas" iš mūsų širdžių prasišalina, gangreit pareina nepaprastoji žinia apie taip baisią ir neikuomet nelauktą nelaimę, kaip kad atsitiko pastaraisiais laikais Cherry, Ill., kur anglekasyklų žuvo nuo gaisro keli simtai darbininkų.

Tarp žuvusių buvo daug ir mūsų tėvynainių, kurie paliko našles ir našlaičius. Aukų skaitlius apskaitoma tuo tarpu ant trijų šimtų suviršum. Bet viską ištyrus, ar aukų skaitlius nepasieks kokių keturių šimtų? Keli desetkai darbininkų visgi išgelbėta, pasidėkojant nekurių laisvanorių narsumui, kurie taip pat ant galo savo gyvastis kasykloje turėjo palikti. Tų laisvanorių karzygių vardai per ilgus metašimčius skambės istorijoje. Karzygių gelbėtojų pavardės sekančios:

John Bundy, anglekasyklų užvaizda.
John Slott, pirklys.
Dom. Fermenti, sankrovos tarnas.
Izaak Lewis, karietų savininkas.
Aleksandras Nosberg, anglekasyklų užvaizda.
Robert Clark, anglekasyks.
James Janison, anglekasyks.
Harry Stewart, anglekasyks.
Joseph Yearly, anglekasyks.
Thomas Bailiff, postmeistere.
John Flood, pirklys.
John Ševinskis, mašinistas.
James Shears, anglekasyks.
Tie visi laisvanoriai gelbėdami anglekasyks patis sudėgė.

Gaisras kasykloje užgimęs užsidegus šienui nuo anglekasio lempūtės. Bet ar tas tiesa, tuo tarpu ir gi nežinia. Greičiausia bus, kad kompanija pati tai išgalvojo ir metė visą kaltybę ant bėdino anglekasio. Juk reikia ką nors kaltinti, juk milijonieriai visuomet atsiranda nekaltais, nors tos nelaimės tankiai ir atsitinka iš priežasties kapitalistų apsilaidimo. Nors Cherry, Ill. kasykla buvo nauja, bet — pasak anglisų laikraščių — visur tenai buvo betvarkė, nes kas gi matė leisti aplink sieną sukinties su paprastais ganciais, o be to kasykloje nebūta daugiau išėjimų, kuriais anglekasiai atsiradus pavojui, galėtų išlipti kaip nors ant žemės paviršaus.

Vienu dar laimė, kad gaisras atsitiko subatoje, nes tą dieną mažiausia kasykloje darbininkų dirba. Šiaip kitomis dienomis nuolatos dirbavo arti 1.000 darbininkų, o subatojų buta tik 585. Iš pastarųjų daug išgelbėta, bet visgi tenai palikta arti 400! Beisenybės! Išpalengvo po žeme trokšti tokiai žmonių miriai — baus net rašyti... O

valdžia tyli, nenori užbėgti toms nelaimėms, nenori kontroliuoti kasyklų, nedrįsta tuo užgauti milijonierių.

"Tėvynėje" p. J. Gabrys iš Paryžiaus rašo, kad jam te-nyksčiaime lenkų knygyne pasisekus surasti trys rankraščiai kunigo Ciprijono Juozapo Lubio Nezabitoskio. Tie manuskriptai rašyti lietuvių kalboje pradžioje XIX metašimčio. P. J. Gabrys tuos manuskriptus "Tėvynėje" išvardino, bet visgi dar nesuėjęs jų visų smulkmeniškai iširti. Tečiau J. G. prižadąs, tai vėliau priderančiai atlikti. Be to J. G. patariąs lietuviams tuos surastus raštus išleisti, netaisant nei rašybos ir pats apsimuąs nuorašos padaryti. Kun. C. J. Lubič Nezabitoskis per lenkų sukilimą 1831 m. turėjęs iš Žemaitijos sprūsti užsienio ir tenai lietuviška tuos visus veikalus parašęs. Jis miręs 1837 metais Prancijojej.

Su taip vadinamomis revoliucijos aukomis, kurios anais metais tarp Amerikos lietuvių rinka, vis dar ligiol nepabaigta galutina sąskaita. Šitai pastaraisiais laikais per "Tėvynę" 101 kuopa SLA. klausia pas R.R.K. išdininką p. T. Dudą, kuomet su tais likusiais pinigais bus pabaigtas reikalas. 101 kuopa likusius pas p. T. Dudą revoliucijos pinigų pataria paskirti kankinamais revoliucijonieriams, nes tokiams tikslui, esą, ir buvo pinigai renkama.

"Vien. Lietuvnikų" P. M. G. rašo "Kam reikalingi pseudonimai". P. M. G. pirmiausia savo straipsniu paaškina žodį "pseudonimas", kuris reiškia "slapyvardis", o paskui pasakoja, kaip tai daugumai rašytojų, prisidengiant su savo pseudonimais smežia sau nepatinkamus asmenis ir pagaliau po nekurių išvadų autorius baigia: "Ir laikas būtų, kad pseudonimai visai sumažėtų, nes nėra didesnis garbės, kaip parašyti teisybę ir po ją padėti savo vardą". Ir tais žodžiais tasai didis pseudonimų priešas, užbaigdamas straipsnį, sulpido vietos pilnos pavardės vietiškai savo inicijalus: P. M. G. "Slapukus" (jo žodis) mokina, o pats slepiasi po P.M.G.! Tai kur čia racjonalizmas?

Brooklyno lietuviškų draugijų atstovai andai turėję konferenciją Tautiškaime name. Konferencijos tikslas — apkalbėjimas emigrantų klausimo. Atstovus konferencijon prisituntė tik 12 lietuvių tenainių organizacijų, o jų tenai išviso esama bene 40 ar daugiau. Taigi išviso buta tik 19 atstovų nuo 12 draugijų. Daugumas Brooklyno ir New Yorko lietuviškų draugijų emigrantų klausimui visai nesiurupina. Konferencijoje sutikta su emigrantų klausimu glaudties prie "Slavonic Immigrant Society." Išrinkta pilnas veikiantysis tam darbu komitetas. Kuomet liskis sujungtas į vieną veikiančią spēką visos New Yorko ir Brooklyno dr-jos, tuokart, esą, bus galima atsiskirti tame dalyke prie Amerikos lietuvių visuomenės, idant pastaroji eitų pagalbou su savo aukomis.

Kaip nebūk, bet brooklyniečiai visgi emigrantų reikale darbuojasi, nors tankiai tame dalyke sutinka priešgybybes. Mēs iš savo pusės tą tobulą darbą

paremiame ir tasai darbas visai butų atjauciamas, kad tie Brooklyno "pravadyrai" tik nesilaikytų supuvusios savo taktikos, vadinamos "vienpusišku". Kas gi iš to, kad pirmiau SLA. emigrantų komisija savo atsiliepimais baurino dvasiškiją, geizdama tuo savo pasielgimu apturėti sau gausias aukas! Jie, girdi, vieni, jie, tik "pirmeiviai" ir tik SLA. besirupinant emigrantų likimu. Tat, girdi, mums aukokite! Tokie atsiliepimai, žinoma, visnuomet bus šaukiančio girioju balsu.

Į Serantono vietinį moterų vienuolyną vardu Mt. St. Mary's Seminary atkeliauvę dar keturios jaunos lietuvaitės, kaip kandidates į seseris mokytojas: Alena Unguraitė ir iš Pilviškių, Suvalkų gub., baigus keturias Senapilės progimnazijos klesas; Karolina Sauseriūtė iš Cleveland, O.; Jieva Butvidaviūtė ir Petronėlė Gildžiūtė iš Waterbury, Conn.

Švento Kazimiero Serų Vienuolynas.

Kelinti metai Pensylvanijoje — kaip jau lietuviams žinoma — gyvena lietuviška Šv. Kazimiero Serų Kongregacija. Kadangi toji jaua lietuviškieji Draugija neturi savo vienuolyno, tatau dvasiškijos rūpesiu priglausta anais metais prieseerų airių, Mt. St. Mary's Seminarijoje, Scranton, Pa. Toje Seminarijoje lietuviškas kandidates Amerikos lietuvių katalikų lėšomis (aukomis) lavinamos dvasiškaime gyvenime ir mokinamos už seseris mokytojas lietuviškų parapijų mokykloms.

Prastas dalykas buti pas svetimtuočius ant kampo, o neturėti savo locnos prieglaudnos. Tatau ir Šv. Kazimiero Serų Kongregacijai buvo lemta prastas likimas be savo locnos prieglaudnos. Sumanyta taigi tai Kongregacijai parastatyti vienuolynas lietuvių katalikų aukomis ir tam tikslui tinkamiausia vieta atrasta miestas Chicago, kuris atsiūzimi savo nepaprastai dideliu išsilisklaidymu, platumu.

Kadangi kun. Staniukynas minėtos Kongregacijos reikalams išpat pradžiūs buvo pasišventęs, rinkdamas tarp lietuvių aukas, tatau įsai ir tos Kongregacijos vienuolynu apsiėmė rūpintis, ty. aprinkti vietą, kreipties prie dvasiškos vyriausybės tuose reikaluose ir t.t., taigi jis ir vienuolynui vietą, kaip viršui minėta, pats išrinko miestą Chicago. Dabar su Chicago arcivyskupo pagalba pradėta jau statyti tas vienuolynas ir adventuose bus jau kertinio akmens pašventimas.

Bet ne tame dalykas. "Draugo" 17 numeryje pasirodė kun. Staniukyno pranešimas, kad Gruodžio 5 dieną busias pašventintas tam vienuolynui kertinis akmuo ir kun. Staniukynas kviečia ton iškilmybės visas Chicago lietuviškas draugystes, užkviedamas paskirtomis dienomis ir paskirtose vietose atsiūsti savo delegatus, kur busią apkalbėta visi tos parodos dalykai.

Kun. Staniukynas atkakęs Chicago teiriantis minėtam vienuolynui vietas, nemalonę jo pirmų-pirmaisiai pasiklausti patarties tame dalyke pas senesnius vietinius klebonus, kaip tai pas: kun. Kraučuną, kun. Stefanavičių, kun. Skrypką ir kitus, bet apsisistoję Chicago priemiesty pas

kun. Serafiną ir su anuo, abudu, niekam nežinant viską dirbo. Dirbo savarankiškai tarp vietinių dvasiškių gyvendamas. Jo darbus ligiol žinojo ir žinoma tiktai vienas Wilkes Barre'ų "Draugas" ir tik su anuom visomis savo paslaptimis ir įspudžiais dalinosi. Tuo tarpu Chicago milžiniška lietuvių kolonija ir lig šiam laikui dar nežino, kad čia, jų pašonėj, statoma lietuviškas seserių vienuolynas.

Jei taigi tame reikale kun. Staniukynui nerupėjo pasiklausti Chicago dvasiškijos patarimo, jei jam nerupėjo, kad nors per "Kataliką", katalikišką laikraštį, supažindinti Chicago lietuvius ir jų draugystes su tuo vienuolyno projektu, tai kam nunai kun. Staniukynui Chicago dr-stes ir kviesti ton iškilmybė ir tai dar per kitos valstijos laikraštį, jei Chicago dr-stes tos iškilmybės nežino ir tuo budu negali turėti nieko bendro!

Chicago katalikiškas laikraštis ignoruojamas, tas pat veikiamas su dvasiškiais ir lietuviška visuomene ir antgalu prie visų atsiliepiama, kad akiai eiti ten, kur liepiama, neišaiskinant ko ir kam.

Toksai kun. Staniukyno pasielgimas, žinoma, jo paties i dealui, ne kam kitam, užkenks, nes, girdima, kad toje iškilmybėje nei viena Chicago dr-stė nedalyvaus, išskyrus gal kun. Serafino šalininkus, jei tuojau kun. Staniukynas per "Kataliką" už tą ignoravimą neatsiprašys Chicago lietuvių klebonų ir visos lietuviškos visuomenės. X.

Laikraštinių suvažiavimas.

Lietuvių laikraštinių suvažiavimo reikale "Kataliko" redakcija išsintintinėjo tam tikrus lapelius, kurių turinys apgarsinta "Kataliko" 47 num., sekančių laikraščių redakcijoms: "Kova", "Lietuva", "Draugas", "Vien. Lietuvnikų", "Žvaigždė", "Darbininkų Viltis", "Saulė", "Keleivis", "Tėvynė" ir "Laisva Mintis".

Atsakymo ligiol nesulaukta nuo "Žvaigždės", "Keleivis" ir "Laisva Mintis".

Lapeliuose buvo pastatyta sekanči trys klausimai:

1. Kur suvažiuoti?
2. Kokiuo laiku?
3. Ką malonėje paskirti komitetan apdirbimui suvažiavimo programos?

Tatau ant tų klausimų atsakė redakcijos taip:

"V i e n y b ė L i e t u v i n k ų".

1. Brooklynan.
2. Kovo 17 ir 18 d.
3. "Kataliko" redaktorius, "Lietuvos" redaktorius, "Tėvynės" redaktorius.

Pasirašo
J. O. Širvydas ir
J. J. Paukštis.

"L i e t u v a".

1. Chicago, Ill.
2. Birželio 10 d., baigiantis S. L. A. seimui.
3. Šernas, "Lietuvos" redaktorius.

Pasirašo
A. Olševskis.

"D r a u g a s".

1. New York, N. Y.
2. Vasario pabaigoje arba tarp 10—20 Kovo 1910 m.
3. Kiekvieno laikraščio atstovus (po vieną) arba atstovų išrinktuosius. "Draugas" skiria: p. Šerną, kun. Miluką, p. Branduką ir "Vien. Liet." igaliojti.

"Draugo" red.
"T ė v y n ė".
1. Brooklyn, N. Y.

2. 17 ir 18 Kovo, 1910.
3. P. Branduką "Kataliko" redaktorių, A. Olševskį "Lietuvos" leideją ir J. Širvydą "Vien. L." redaktorių.

"Tėv." red.
"D a r b i n i n k ų V i l t i s".

1. New York (Brooklyn).
2. 17 ir 18 Kovo, 1910.
3. "Kataliko", "Lietuvos" ir "Vien. Liet." redaktoriai. Pasirašo
V. J. Šliakys.

"S a u l ė".
1. Brooklyn, N. Y.
2. Kovo 17 ir 18, 1910 m.
3. J. M. Tananevičia.

"Saulės" red.
"K a t a l i k a s".
1. Brooklyn, N. Y.
2. Kovo 17 ir 18 d. 1910 m.
3. pp. Šernas, Širvydas ir Brandukas.

Pasirašo
J. M. Tananeviče.

"Kovos" redakcija atsakė sekančiu laišku:
"Kataliko" redakcija, Chicago, Ill.

Gerbiamieji Tamstos: — Jūsų prapūtuojamo laikraštinių suvažiavimo perbalsavimo blankos išpildyti negalime dėl sekančių priežasių: 1) kad "Kovos" administracija ir redakcija turi šiuo laiku vientik liglaikinius tų reikalų vedėjus ir negali spręsti to, ką jų vietas išrinkti dr-stė nedalyvaus, išskyrus gal kun. Serafino šalininkus, jei tuojau kun. Staniukynas per "Kataliką" už tą ignoravimą neatsiprašys Chicago lietuvių klebonų ir visos lietuviškos visuomenės. X.

"Thanksgiving Day".
(Dėkonės diena).
Šiame ketverge, Lapkričio 25 d., visose Amerikos Jung. tipėse Valstybėse pražus nuo virėjų peilių tukstanciai kurkinų (indikų). Amerikos tautai — tai diena linksmybės, o kurkinams gėdimo.
Amerikonai tą šventę apvaikščioja atminimui pirmų ateivių čionai atsiradimo (išlipimo), taip pat padarymo sautaiškos sautaiškio.
1621 metais pirmu sykiniu toji šventė apvaikščiota. Tuokart švėsta trys išstos dienos ir buta įvairių iškilmybių podraug su indijonais.
Nuo to laiko kas metai susirenka seni ir jauni ir drauge sėdasi prie stalo, ant kurio tur neatbutinai rasties tradicijonališkas kurkinas.
Bėdingiausiose šeimynose retkarčiais neturima tai diena duonos, o kurkinas vis-gi už paskutinius centus perkama ir taip dėkojama Sutvertojui, kad Jis jų pirmatunus kadaisia atvedė tan "turtingan" kraštan.
Laikui bėgant vienok toji diena perkeista į "dėkonės dieną", kurioje krašto viršiausioji galva, prezidentas, liepia visiems gyventojams padėkoti Dievui už suteiktas jiems per išstisus metus visokias geradėjystes. Bet kurkinai iš papročio vistik neprasa linta.

Italijoje prasidėjo parlamento posėdžiai. Pirmiausia atstovas Carbini interpelavo reikale nelaimingo atsitikimo mainose Cherry, Ill., Amerikoj, kur pražuta daug italų, reikalaujamas, idant Italijos valdžia susinestų su Vašingtonu ir pareikalautų tenai italams darbininkams geresnės globos, kadangi jau ir taip Amerikojje darbininkai laikomi

Senkatalikai-jansenitai-marijavitai.

Spalių 5 d. š. m. Holandijos mieste Utrechtė, senkatalikų bažnyčioj vardu šv. Gertrudos išsvėstas į „vyskupus" marijavitų kunigas Jonas Marija Mykolas Kovalskis, kuris dabar paliko „vyskupu" savo tikinčių Lenkijoje, Rusijoje ir Lietuvoj. Pasirodė, kad marijavitai dabar susijungę su senkatalikais ir jansenitais. Tą dalyką plačiau išaiskina Vatikano organas „Ossevatoro Romano" ir rašo taip:

„Utrechtė jansenitų šv. Gertrudos bažnyčioje atsibuvo šventvagiškoji konsekracija „vyskupo" dr. Kovalskio, pseudoskilmingiausis. Konsekraciją atliko Utrechtė arcivyskupas, dalyvajiant keliems senkatalikų vyskupams iš Olandų, Bonn ir Anglijos. Senkatalikams to akto svarbuma arcivyskupas paaškinso savo kalba. Ritualas buvo lotiniškas, norints senkatalikai savo liturgijon yra priėmę holandų kalbą. Taigi senkatalikai atmetė ligiolai kinį savo pastovumą ir valdišką rimumą ir sumažėjo taip daug, kad net marijavitams suteikė „vyskupą", tiems tikiantiems piemenį, kurie garbina mergą Kazlauskute.

„Neprošali bus priminti, kas tokie senkatalikai ir jansenitai.
„Kuomet Vatikano susirinkime 1870 metais apskelbta Rymo popežiaus neklaidingumas už tikybos skyrių, prieš tai pakilo opozicija, ypatingai Vokietijoje. Opozicijos vadu liko Monachium'o profesorius ir garsus Bažnyčios istorikas, dr. Doellinger, o tame buryj buvo dar kiti profesoriai ir dvasiškaiai. Jie savo persitikrimus ir pažvalgas apskelbė suvažiavimuose Norvegijoje, Monachiume ir Heidelberge ir, kad turėti skirtumą nuo tų katalikų, kurie neklaidingumą priėmė už dogmatą, pasivadino save senkatalikais.
Taip pat jie nuopredė išbažnyčių prašalinti nekuriuos senus papročius, kaip tai už Mišias mokestį, besaikišką atlaidų vartojimą, šventųjų relikvijų garbinimą ir tt. Reikalavo taip pat, kad pamaldose būtų vartojama krašto kalba. Pirmuoju senkatalikų vyskupu buvo Reinkens, išsvėstas Rotliškas kurkinas.
Bedingiausiose šeimynose retkarčiais neturima tai diena duonos, o kurkinas vis-gi už paskutinius centus perkama ir taip dėkojama Sutvertojui, kad Jis jų pirmatunus kadaisia atvedė tan „turtingan" kraštan.

Laikui bėgant vienok toji diena perkeista į "dėkonės dieną", kurioje krašto viršiausioji galva, prezidentas, liepia visiems gyventojams padėkoti Dievui už suteiktas jiems per išstisus metus visokias geradėjystes. Bet kurkinai iš papročio vistik neprasa linta.

Italijoje prasidėjo parlamento posėdžiai. Pirmiausia atstovas Carbini interpelavo reikale nelaimingo atsitikimo mainose Cherry, Ill., Amerikoj, kur pražuta daug italų, reikalaujamas, idant Italijos valdžia susinestų su Vašingtonu ir pareikalautų tenai italams darbininkams geresnės globos, kadangi jau ir taip Amerikojje darbininkai laikomi

Taip dabar jie pasitarnavo ir marijavitams, suteikdami

F. Bernatowicz

Pajauta

Lizdeiko Duktė arba Lietuva XIV metašimtyj.

Istoriskas Romanas
Išguldė Jonas Montvila.

(Taša).

vyste, ugnimi naikina priemėsčius ir drąsiai puolasi ant pilies. Tada jau nereikė geresnių daroymų dėl pertikrinimo Vytauto apie blogus Lietuvos kunigaikščio mie-rius. Staiga užsidegė piktumo; griebė kardą ir norėjo tuojuau su tėvo karumene užpulti ant Vilniaus ir griuvė-siais užversti nedėkingą brolių; bet Keistučiui pirmiaus rupėjo pagalba užpulties, nei kaip nubaudimas kaltų-jų; įsakė tam sunii, kad palikęs pagiežą jam, tuojuau su savo karumene skubintųsi pagalbon Polockiečiams.

Kuomet Trakuose viešpatavo tokis įnirtimas, Vilniuje buvo visiškai ramu. Kunigaikščio rumai, ap-leisti karžygių ir svečių, jau negaudė puoty užimu. Ja-gaila kas valanda laukė gerų žinių iš Polocko, o bada-mas tikru apie Keistučio negalę, nei nepamislijo, kad iš jo pusės galėtų buti kokia nors kliūtis Skirgailai. Mis-lijo taipgi, kad vienas Vytautas, kurio didesnė dalis ka-rumenės radosi gana atokiai, buvo persilpnė eiti pa-galbon broliui priešais susijungusius su kryžiotkais vil-niečius; daug taipgi atsidėjo ant Skirgailo greitumo ir ant jo didelio noro pastoti Polocko valdovu. Ir taip ra-miai leido laiką, užsiimdams tik naminiais reikalais ir džiaugėsi sesers laime ir Pajautos draugyste, kuri, vis atidėliodama išvažiavimą, viešėjosi pas kunigaikštienę.

Kad butų dagirdes apie kuntoro grąšinimus, gal butų buvęs atsargensis; bet Traidėnas, kuris vis mislijo pranėsti apie tai kunigaikščiui, negalėjo surasti progos, nes jokiū būdu negalėjo aplieisti šventinyčios be viršai-čio daleidimo. Nematė taipgi nei vieno, kuriam galėtų pavesti taip svarbią žinią; sumislijo tai pranėsti Jerbu-tui apie savo kalbą su kuntoru ir prašyti daleidimo pa-sakyti apie tai Jagailai; bet rustus viršaitis nedaleido jam peržengtį šventinyčios slenksčio; priešingai, palai-kydamas jaunikačio pranėsimą tiktai išsikalbėjimu ir noru pakvėpuoti tik svietišku oru, aštriai jį išbarė, pra-nėsdamas podraug, kad pats pakalbės apie tai su kuni-gaikščiu. Ištikro bet, jei tikėjo kiek Traidėno žodžiams, tai žodžius kuntoro skaitė greičiau juokavimu užsigeru-sio kryžiotko ir visai nei neužsiminė apie tai kunigaikš-čiui.

Tuomtarpu pilyje buvo ramu, mieste paprastas kasdieninis truksmas. Dailios pavasario dienos suteikė žmonėms įvairius užsiėmimus. Jagaila, nuolat užimtas padailinimu miesto, tankiai išeidavo prisizūrėti atida-rymams naujų užvedimų. Ten kariški belaisviai turėjo sunkiai uždirbti kasdieninę duoną. Ne vienas, pripratęs tai prisikinėti kitiems, dabar turėjo pildyti aršiausius paliepiumus. Patyrę aplinkiniai murininkai ir dailidės, buriais spraudėsi į Vilnių dėl geresnių uždarbių, labiau-sia kaip išėjo paskalas, kad kunigaikštis nori aptverti miestą murine siena. Ir ištikro jis turėjo tą mierį; senas mat Gedimino aptvėrimas vietomis jau griuvo ir tai da-bar jau užėmė tiktai pat vidurį miesto; reikėjo tam mis-lyt didesnę ir tvirtesnę sieną. Sugaminę per kelis me-tus tam dalykui medžiagą laukė tiktai žmonių, moka-čių atlikti tą darbą.

Vieną dieną pamatė daugybę visokio menciaus veržiančiųsi į miestą, amatininkų: murininkų, dailidžių, kalvių ir kitų, kurie pavasaryj verčiami bado ir, išgirde apie gerus Vilniuje uzdarbius, iš visų pusių šaukėsi darbo, žadėdami dirbti nors tik už maistą. Išklaušė jų prašymo Jagaila ir, džiaugdamasis taip skaitlingam dar-bininkų užplaukimu, žadėjo kiekvienam suteikti atsa-kantį darbą, tuomtarpu liepė apsisotiti įvairiuose miesto butuose ir gyventi ant jo lėšų. Vostik tie darbininkai išsikirste po miestą, naujas pribusių burys stojo prie Rudos vartų, prašydami nakvynės. Buvo tai keturi šim-tai pirklių su tiekpat prikraudų žvėrių odomis vežimų, kurias veždami iš Didžiojo Naugardo iki jurų, prašėsi įleisti į miestą, žadėdami priderančiai užsimokėti muitą. Kaip neikados Vilnius neatsakydavo priėmimo pakelei-vingiems, taip ir Naugardo pirkliaus priėmė sveltinagai. Įėję į miestą jie sustatė savo vežimus eilėmis ant rinkos palei žemuosius rumus, kur visuomet sustodavo pirkliai.

Jagaila norėjo pažūrėti prekių, bet išėdamas iš rumų pamatė tolumoj ant lygumos, vadinamos Pailiau-ka, artinantisji dulkių debesį, kuris nuo Panerio kalnų traukė tiesio ant Trakų vartų. Kunigaikštis tuojuau pažino prisartinimą priešų, bet negalėjo pažinti nei jų galybės, nei kokiū būdu, išsiuntus ant Polocko savo ka-rumene, atsiginti nuo jų. Buk kaip nebuk, vienok reikėjo pamisliti apie apsigynimą, kokis buvo gali-mas. Sugaudė triubos ant bokštų apreiškdamos pavojų. Vaidyla su keliais šimtais drašulių užsidarė viršutiniuose rumuose, žadėdamas ginti juos iki paskutinos. Ja-gaila su didesniu skaitliu karžygių, su pagalba pilie-čių, apsiėmė ginti žemuosius rumus, saugiausia apstata-s sienų vartus, per kuriuos, kaip mislijo, norės įsiveržti priešai; likusius kareivius pastatė sergėti Trakų vartus ir ginti rumus. Išgąsdinti taip staigum pavojum žmo-nės, bėgdiodami į visas puses, ieškojo kur pasislėpti; tuomtarpu priešai, niekindami vartais, per kuriuos jiems butų lengviaus įsiveržti į miestą, kaip viesula metėsi ant Trakų vartų ir, parbloškė sargybą, puolėsi ant pilies Jagaila drąsiai gynė pilį; jo pėstininkai, laikydami-si, kiek galint, tvarkoje, kardu ir vilyčiomis žeidė priešų raitelius, bet tuojuau jų burys liko perskirtas į dvi dali, kuri jau negalėjo viena kitai gelbėti. Balsu ir darbu

kurstė juos Jagaila, šaukė pagalbon sustatytus prie var-tų kareivius, bet jau buvo pervału, nes pergalė linko užpuolikų pusėn. Žemaičiai kapojo kardu ir varstė ra-gotinėmis sumišusius kareivius, kurie dar vis narsiai gy-nėsi. Tarp sužeistųjų dejavimo ir verkamo išgązdintų vaikų ir moterų, garsus pergalėtojų balsas: "Pirmyn, Trakiečiai! Keistutis su mumis!" gaudė erdvėje. Ant to skriejančio gatvėmis balso, ant ženklų pergalėtojų tri-mitų, iš visų miestų pusių subėga tariami amatininkai, pasigriebė iš vežimų ginklus, pridengtus žvėrių odomis, ir akimirkoj, stoję eilėse, artinasi prie aukštosios pilies.

Toji drutvietė, veikalas Didžiojo Gedimino, iš-kelta ant aukšto kalno iš vienos tik pusės, iš užpakalio miesto, nuo slėnės, vadinamos Kreivąja slėnimi, buvo prieinama; bet ir ta vieta buvo taip siaura ir stati, kad be didelio mitrumo negalima buvo dasigauti prie vartų. Keistutis gerai žinojo, kad pilies sargas visas savo spė-kas dės dėl apgynimo įsiveržimo į pilį; apsilvkęs tat prasto kareivio rubais, pats, kaip geriausia žinantis ke-liją, su savo drašuliais apsiėmė atsiekti savo mierį. Dra-šus tas pasiryžimas, paguldė daug jo karžygių. Vilyčios iš kausų*), kurias be palovos pylė nuo sienų Vaidyla, nešė žemyn nuo kalno sužeistus kareivius; norėdamas tat atkreipti apgynėjų atidžią į kitą pusę, puolėsi kur buvo silpniausia siena. Jo sumanymas buvo pasekmin-gas. Vaidyla, matydamas jų pasiryžimą dasigauti ant sienos, visas spēkas atkreipė ant jų apgynimo. Nustu-mimas kareivio kopėčių ir drąsus jo vėl besiskverbimas nuolat apgynėjus laikė prie darbo. Tuo tarpu Keistu-tis su parinktais karžygiais slinko prie vartų; turėjo su savim viską, ko tik reikėjo palengvinimui paėmimo. Tuojau pripildė apačią nuleidžiamojo tilto pušų ir eg-lių skujomis, o šiaudai su smala, padėti po vartais, aki-mirkoj pavertus vartus į pelenus, padarė lengvesnį į pi-lį kelią. Pamatę liepsną kareiviai tuojuau pasileido nuo sienų į pagalbą prie vartų. Narsiai gynė vartus Vaidy-la, atmušinėjo kareivius, akla išokančius ant vartų, bet pagalbos turėjo pasitraukti, mislydamas tiktai, kaip ap-sisaugoti nuo begėdiškos nelaisvės.

Vienok Jagaila ne taip lengvai pasidavė; norints užpuolikų skaitlius pasidaugino, prisidedant prie jų pirkliais ir amatininkams, su tokiu vylium dasigavu-siems į miestą, bet drąsa paties kunigaikščio nekarta dar pergalė darė abejotina. Iš jo rankos krito daug žy-menčių karžygių, kurie pasikėso ant jo. Net kada ir arklys jo juom krito, dar jo kargas sėjo mirtį ir žaidas aplinkui. Suspaustas pagalios iš visų pusių priešų, puolė be pajėgos tarp lavonų, kuriais užklojo žemę. Buvo jau naktis, kada Keistutis pamatė save valdovu abiejų rumų ir miesto; visas tas atsitiko taip staiga ir tokioje tvarkoje, kad negalėjo buti jokios abejonės, jog pirkliai ir amatininkai buvo gerai išlavinti kareiviai, kurius, sumanus karo vedime tame laike Keistutis, pasiuntė dėl apėmimo sostapilės; Jagaila ir Vaidyla jau buvo perga-lėtojo rankose. Sargybai įsakė jis kogeriausia apsieiti su broliavikiu, didžiausia-gi pagodone atiduoti kuni-gaikštieniui Olgerdieni ir jo dukterei Auksei. Taip už-ganėdintas sugavimu asmenų, kurių nubaudimas buvo priežastimi jo užpuolimo, paliepė sudėti ginklus ir ap-garsinti gyventojams apie draugiškus jų velijimus Vil-niui. Bet nelengva buvo sulaukyti išėjusius kareivius. Nakties šešėlis ilgai lengvino betvarkei ir lupimams. Didžiausia gyventojų dalis, moters, senukai ir vaikai, turėdami uždarytą išėjimą iš miesto, vaikomi užpuolikų, reikalaujančių aukso, ieškojo prieglaudos šventinyčios muruose. Tenais radosi jau su Pajauta nelaiminga Vai-dylo patė. Atskirta nuo jo pradžioje sumišimo, nutver-ta minia žmonių, su ginklu rankoje, staiga atsudurė šale Pajautos, kuri išbalus, nusigandus, šaukėsi tik dievų pagalbos. Aukšė su šaltu krauju, laukdama likimo pa-skyrimo, pasiryžo brangi ai parduoti savo gyvastį; nors nežinojo, kas dėjosi su vyru, bet nei ant valandos nesu-simaišė. Pilna drąsos ir piktumo, su ginklu bėgdiodama po šventinyčios kiemą, kurstė nusigandusius žmones gintis. Tuomtarpu prie Pajautos pribėga nepazįstamas jaunikačis, kareiviškai apsirėdęs, ir labai mandagiai prašo merginos, kad pasiduotų jo globai, prisiekdamas ant šventumo šios ugnies, kad nieko blogo jai neatsitiks.

— Turiu prisakymą — sakė — nuo aukštesnės valdzios ieskoti tavę visur, dukte Krivių krivaičio, ir sumišime tame gelbėti. Išlėgė kareiviai, kurie ne taip lengvai duodasi suvaldyti, kas valanda gali užpulti ant šventinyčios. Meldžiu, paklausyk manę! Liuosai išve-siu jusim per visas sargybas ir be pavojaus nuvesiu, kur tiktai norėsite, bet čion pasilikiti nerodiju nei valandos.

— Kas tave čia atsiuntė? — užklausė Pajauta. — Reikalauji negalimo daikto: tu išrodai svetimu karei-viu, esi mūsų priešų. — Tegul negązdina jusim mano drabužiai — jusmingai kalbėjo jaunikačis — O, kaip tankiai ženk-lai buna klaidingi! Kas-gi mane čia atsiuntė, nevalia man sakyti. Meldžiu, susimylėkit ant savę, nelaukite, kol bus sunkiau iš čia išėiti; giridite tą baisų staigimą? Ne, aš ir be jus noriu istvesti jus iš čia!

Ir išvalios imdamas Pajautą už rankos, norėjo ją išvesti; atško nusigandus mergina ir, užsislėpus už pi-lioriaus, pradėjo šaukti pagalbos; bet drąsi Aukšė, pa-kėlus kardą, jau norėjo nubauti jaunikačio drąsumą, kad tas mitriai paisaogygęs kirčio, matydamas, kad gražumu nieko nelaimės, su gailestimi prastraukė ir dingo tarp minios.

Bet jo perserģėjimai nebuvo tušti. Neperėjo nei kelios minutos, kaip pasigirdo bildėsis į šventinyčios duris. Baisingas: Keistučio virsus! Keistutis! riksmas iš lauko susimaišė su dejavimu žmonių. Pagalios durys

*) Kausė — geležinis lankas.

Wl. Reymont.

TEISMAS.

(Taša).

Bet kuomet ėjo pro smuklę, tai viens, tai kits įtraukė malonų smuklės kvapą ir norėjo įsokt susišildyt, bet Andrius nieko neleido, surinko visus kruvon ir išvedė į vieškelio vidurį, nes veik šale stovėjo žemsargio butas. Jau istolo baltavo jo sienos ir girdejosi linksmų armonikos bal-sai.

Sustojo priešais, kvapą užlaikydami, o Andrius kuždėjo vaikams:

— Gerai dabokite, o kaip tik varpai suskambys, tai visi į stubą, už sprando ant žemės ir surišit niekadėją. Tik žiurėkite, kad neįspruktų, pridirbtų bėdos... Tik ištyko, kad nepabaidyt...

Keliolika vaikinių išsikirstė tamsu-moje.

Minia-gi ėjo stačiai ir greičiau ant viešosios vietos už kiemo, kur tik pora ži-buriukų žibėjo, toliau dar matėsi bažny-čia, tarp siubuojančių nuo vėjo medžių.

Gaidų namas stovėjo šale bažnyčios, tik toliau truputį nuo kelio ir pridengtas pusėtiniu sodnu, kad žiburiai languose mirgėjo tarp lapų ir šakų tartum, vilko akys; pasuko stačiai prie jo, bet kad tar-pais purvyno buvo iki kelių ir sušalusio sniego gabalai tvenkė kelią, tai ėjo pama-ži, aplenkdamai kliūtis, tartum, tyčia da-dėdami kelio, bet nepaisant į tai greit at-sidurė palei tvorą. Andrius liepė ramiai užsilaikyti ir pats, pasilenkęs prie lango, dirstelėjo.

Baltoj, gana ruimingoj stuboj, pa-puoštuoį šventųjų paveikslais, žibėjo lem-pa, prie lubų prikabinta, o už stalo sėdėjo keletas žmonių, vakarienuodami ir tyliai kalbėdami.

Pečių degė ugnis, kad net pusė stu-bos skendo raudonose liepsnose, o kokia tai mergina vaikščiojo po stubą, supdama ant rankų mažą rėkiantį vaiką...

— Namiė, yra — sukuždėjo Andrius, sugrįžęs prie valstiečių, drebejo visas ir ką tik galėjo kalbėti, patardamas, kad pusė žmonių užeitų nuo lauko ir kiemo.

Bet greit atsigavęs, ėjo pirmutinis, jau priėjo prie durų, kuomet kur tai ki-me šunes gailiai sustaugė; sustojo.

— Tai musiškiai su jais apsidirbo. Eime! O jaigu mėgintų ginties, lazdomis biaurybes, nesigailėt! — sukuždėjo An-drius, truktelėjo malunininką, persižeņgo-jo ir drąsiai ėjo į stubą, paskui valstiečiai paniurę, žiauręs.

Stuboj sujudo, Gaidos nuo stalo pa-ško, išsižiojo nublanke, bet greit senis atsikvošėjo, atsisėdo, truktelėjo sunų į tartum, draugiškai šypsodamasis suško:

— Sveiki! ho! ho! kokie svečiai! ir malunininkai! ir Andrius! Visa draugija! — Sėskitės kaimynai! — pridurė su-nus, bairiai žiurėdamas į valstiečius ir ne-noriai kišdamasis šaukštą bliudan.

Bet niekas nesėdo, nei rankos nepa-davė dėl pasisveikinimo, sustojo, tartum, stulpai, be judėjimo, tik Andrius išėjo priekyn ir tarė žiauriai:

— Palikite valgį, turime svarbesnį reikalą.

— Reikalą? Mums svarbesnė vaka-riene! — burbtelėjo su pasididživimu senis.

— Kad sakau palikt, tai palikt! — suriko Andrius.

— Žiurėkite... tartum viršininkas... svetimój stuboj šukauja...

— Sukauju, ir klausyt turi, nevido-ne tu!

Gaidas pašoko, baimė juos paėmė, nublanko, rankos drebėjo, bet rodė dan-tis, tartum, vilkai ant visko pasirengę.

— Ko norite? — užklausė jaunesnis, prislėgtu, šnypsčiančiu balsu.

— Teismo ir bausmės jums, vagis! — baisiai suriko Andrius.

Tie žodžiai nukrito ant jų, tartum lubos, kad net pasilenkė truputį.

Žiauri tyla mirtim kvėpavo, kad ant akiesmirksnio net kvėpuoti nustojo, tik vaikas verkė kassyk garsiau, bet staiga, abudu Gaidos puolėsi prie durų, jaunesnysis peiliu žibtelejo, senis kirvį nutvėrė, bet nespėjo sudout, valstiečiai metėsi ant jų, tartum, audra, tik lazdos kurčiai poš-kėjo, keliolika rankų nutvėrė už plaukų, už sprandų ir ištraukė juos iš vietos.

Truksmas pakilo stuboj, riksmas, bil-dėsis, stalai, suolai tik lakstė po stubą, moters garsiai verkė, pasidarė sukury ir per keikamus, tasytnes, riksmus, krito ant

Remkit tuos biznieriūs kurie garsinasi "Katalike."

NESULIGINTAS FOTOGRAFISTAS

Z. Urbanowicz

4841 So. Ashland ave.

Užtenka pamatyti lange išzaistytas o artistiskai išzbaigtas fotografijas kurios iszeina iz jo dirbtu-ves. Izdirba geriausias fotografijas kokias tik kas nori, ypac mes del savo tautieciu padirbame ge-riausiai. Kas pas mus syki atsilankys, tas jau visad pas mus ateis. Meldziu atsilankyti o persitikirnsite apie mano darba. Apsimoka atvaizuoti ir iz toles-nyj pakraszczyj. Duodam labai puikius prezetus prie kiekvieno orderio. Nepamirskit adresu.

DIDZIAUSIA IR SENIAUSIA

ISZDIRBYSTE FOTOGRAFIJU.

Mylinti naturalizka paveikslą savo ir dailų darba, kreipkite pas mus, mes užtikrinam, kad mūsų darbo niekas negali vir-szinti už tai, kad mes mokame ir zinome kaip gerą darba reik-atiikti. Nesitikekit tiems, kurie moka dailiai pasigirti nes pa-sigyrimo neuštenka, bet reike ką nors nuveikti, kad ir kiti pamatytu. Didžiausias pamatas mūsų biznio yra užganėdi-ninas kiekvieno kostumerio. Su pagarba

JONAS P. RASHINCKAS,

3213 So. Morgan St., Phone Yards 2189 Chicago, Ill.

Naujausia ir Gražiausia izdirbiste Fotografiju.

Mes izdirbam paveikslius pagal naujasią madą kaipu ant vestuvių, pik-ninkų ir balių del to, kad mes esame iszsilavine geriau ne kaip kiti pa-veikslių izdirbėjai. Mes savo darba garantuojam. Aptaismis į abdarus.

T. M. UGINT IR T. A. PAULIKAS

3448 So. Halsted St., Chicago, Ill.

LIETUVIS KRIAUCZIUS

Siuva visokias vyriszkas drapanas kaip tai: Overkotus ir visokios ma-dos Siutus. Meldžiu szelpt tautietį, o busite užganėdinti. Turiu daugelį vi-sokių ceikių; priegtam senas drapa-nas czystiju, skalbiu, taisau ir kvar-buoju. Meldžiu kreiptis po antraszu:

J. Kuczinskas,
238 Slocum St. Kingston, Pa.

TEMYKIT LIETUVEI

Geriausia, pigiausia ir teisin-giausia vietanegu pas žydus, kur galima gauti naminių puikių ra-kandų, pečių, lampų, vanų ir kitokų visokių daiktų koki yra reikalingi į namus. Mano krau-tuvė yra ant trijų lubų ir pri-pildinta visokiais tavorais. Taip-gi nepamirskit kad aš duodu dovanas nuo szimto penkis dole-rius. Užkvieciu visus savų tau-tiecius atsilankyti.

3321 SO. MORGAN ST. CHICAGO.

MRS. EDWARD BRADEL

Dirbtuvė Kukardų, Szarpų, Veliavų ir Bažnytinų Karunų. Pristato Drangystėms parėdus. Siuva Sidabrū ir Auksu. Reik-ale medžiame kreiptis prie mūsų, o mes stengsimės kiek-vieną užganėdinti. Teipogi užlaikome gyvas kvietkas.

1718 W. 47-th St. CHICAGO, ILL.

VIENATINE LIETUVIŠKA DIDELE KRAUTUVE

Gerusiu armoniku, aktyriku, klernetu, trionu, koncertinui ir dau-gybę visokių muzikalizsų instrumentu. Pulkiausia dizgoreiliu, lencingeliu, visokiu graziu ziedu, geru britvu, drakavojimui ma-zutinku, albumu, revolviaru, kryziu, guminiu litaru, istorizaku ir maldaiknyciu, visokiu graziu popieru del razymo gromata tuzinas 25c, 5 tuz. už \$1.00. Atsilus savo tikra adresu ir už 5c. markę o an-turosi No. 3 katalogu su 400 paveiksliu ir 1000 visokiu mandingu dai-ktu. Ašz prantuntu kad mano tavoras pirmos klasos o prokes pi-gones kain kintur. Orderius iszsilavine greitali visus Amerikos, Kanados ir Anzilijos kraštus. Krveiziu visus atlankti su visokiais pirkiniais ir orderiais pas K. WILKEWITZ, Dep. K. 112 GRAND ST. BROOKLYN N. Y.

<p>Jonas M. Tananevicz, Agentas dvieju didziausiu ir geria-usiu „Fire Insurance“ kompaniju iz „Continental ir Royal Fire Insurance Co.“</p> <p>Noredami insokoruoti savo locnasti atokit pas JONA M TANANEVICZE, 8244 So. Morgan St., CHICAGO, ILL.</p>	<p>Praneszame visiemis lietuviams ant Brid-gporto ir apielinkej kad mūsų ofise ran-dasi ofisas dvieju ger-nyj Insurance kompa-niju „Continental ir Royal Insurance Co.“</p>
--	---

ILLINOIS METAL CEILING and SUPPLY COMPANY.

73 LAKE ST. CHICAGO, ILLINOIS.

Vietinės žinios.

Lankymas uždru... Pavieta Cook taryba...

Sanatorium džiovininkams. Tomis dienomis buta miesto...

Nutarta tai-gi nupirkti nuo 100.000 ligi...

Policija ji numylėjus. Vienas farmerys... Policija ji numylėjus...

Ant Madison gatvės arti La Salle... Policija ji numylėjus...

10.000 dol. atlyginimo. Ant 10.000 dolerių atlyginimo...

Aušros prelekcija. Antra "Aušros" prelekcija bus...

tai norinti pasiklausti ir gyti žinias apie pirmbuvisią muziką...

Miesto valdybos pereinamoje. Raportas specialios miesto pagėrimų komisijos...

Tame raporte komisija proponuoja visokias mieste atmainas...

Svarbiausios atmainos sekančios: Mažesnius bėgančius miesto reikalus turi išpildyti policija.

Miestas privalo įkurti savo locnā spaustuvę, kur busią galima spaudinti visokie raportai...

Turi but sutaisytas sistemas ženklinti miesto darbininkų gabumas ir rupeštingumas.

Ant miesto darbų ofertai turėtų but daugiau garsinami.

Turi but užvesta miesto archyvas, kur turėtų but sudedami visokie miesto dokumentai.

Ir daug dar mažesnės svarbos visokių atmainų proponuojama.

Majoras Busse pereitj savaitėj aplaikęs net du laišku su grasinimais...

Dr. Cleminson pasmerktas. Pereitj subatoj vėlai vakare pasibaigė byla...

Jos. Bartkowiak. Užeisėj visokių tavorų kaip Batus czevyrius ir kitokius...

Poni Ona Miller. (Pagal vyro Jankauskienę) SENIAUSIA LIETUVISKA AKUSERKA CHICAGO.

Jurgis Palijanskas. Vienatinis Lietuviškas kalvis, kausto arklius geriause...

V. Paliukaitis. LIETUVYS KARPENDERIS. Pranesu visiems lietuviams kad aš...

Kaz. Katutis. LIETUVISZKAS GRABORIUS. Persamdo kereczius ant pagrabu, veseliju ir tt.

Jusu Namuose. Jus norit geriausią—niekas nėra geresniu del jū draugų. Kiekvienam name turētū rastis zopostas geros arielkos del priemimo savo pažįtamų ir del apsitamogjimo ligų, kiekvienas gdytojas velina Solo Rye

J. W. Zacharewicz, Notary Public, Real Estate ir Insurance. 917-33rd St.

K. Stulga. Užlaiko visoki tavorą kaip Batus czevyrius ir kitokius varizkus puikius drabuzius.

Poni Ona Miller. SENIAUSIA LIETUVISKA AKUSERKA CHICAGO. Dabar gyvena, 107 Canalport ave.

J. P. Wilkowski. F. Wilkowski. 1838 N. Monticello Av. 125 W. Berlin

Wilkowski Bros. Murininkai. Visokias informacijas ant kiekvieno darbo suteikia dykal.

Jurgis Palijanskas. Vienatinis Lietuviškas kalvis, kausto arklius geriause už visus kitus kalvius Chicago.

V. Paliukaitis. LIETUVYS KARPENDERIS. Pranesu visiems lietuviams kad aš talsau visokius namus be skirtumo.

Kaz. Katutis. LIETUVISZKAS GRABORIUS. Persamdo kereczius ant pagrabu, veseliju ir tt.

Jonas Mazeiko. Pirmiausias agentas ir notarijuzas del visokių reikalų ir rodos davęs visose provose.

VAKARINES DALIES NAMAS HART, SCHAFFNER & MARX. Siutai ir Overkotai nuo \$17.50 iki \$30.00. Vyriszki drabuzei. Moteriszki drabuzei.

CHOPIN. Klausit Chopen 10c cigarų, nes padirbti is geriausio tabako. JOS. BARTKOWIAK

LIETUVIAI ISZDIRBEJAI. Geriausiu Havanos ir Domestic Cigarų. WHITE ROSE CLUB SABOTSKIS IR LETUKAS

George J. McEdden. ATTORNEY AT LAW, 1400 Title and Trust Bldg. 100 Washington St.

White Eagle Brewing Company. Vienatinis Lenkiškas Bravoras. KONTROLIUOJAMAS LENKIŠKAIS SALIUNISTAIS

Matomas Suraszas. Matomas sudėjimas. Viskas matoma. Wales Matoma Sudėjimo ir suraszo Maszina THE ADDER MACHINE CO.